

ΟΙ ΚΡΙΤΙΚΟΙ ΤΟΥ ΕΡΜΟΝΑ

Θεός σχωρέσ' τον! Καλός άνθρωπος ο φίλος μου και χωρατατζής, όσο παίρνει. Διάβαζε πολλά, έγραφε λίγα και δε δημοσίευε τίποτα. Κ' έγραφε καλοτύπισκα ο μακαρίτης! Καλύτερα κι από τον Κουροπάτη—με τη συγκριση αυτή, θαρρώ, πως βρίζω τη μνήμη του—κι από τόσους άλλους, δαφνιστείς και μη, αερολόγιους. Όταν του έλα καμιά φορά να δημοσιέψι τίποτε, να βιάλη κιόλα βιάλο από τα πολλά που είχε έτοιμα, μ' άπαντούσε πάντα στερεότυπα:

— Αυτούμαι τα καμμένα τα παιδιά που θα με κρίνουν! Αυτούμαι να δώ για χάρη μιν τόσα παιδιά χρυσά να γιορμάσουν τον άγέρα μ' άνοσιες!...

Θεός σχωρέσ' τον! Τις ήμερες αυτές που διάβαζε τόσες και τόσες άνοσιες για το βιβλίο του 'Ερμονα, τον θυμήθηκα. Είχε δικιο ο μακαρίτης. Και που να ζούσε σήμερα και να τα διάβαζε κι αυτός! 'Ετσι, καθώς ήταν νευρικός, κάτι τρελλό θάκανε, κάποιον θα ξυλοφόρτωνε, κι άμα γύρευε ύστερα!

Η αλήθεια είναι πως ή 'Ευριπιδής και ή 'Αλ-στραπής σ' αυτή την περίσταση εκράτησαν τη θέση τους και τη γλώσσα τους. Δε μίλησαν κυνόλου. Μα ούτε και ή 'Ησίοτος. Τις άμωγές δλες τις φορτώθηκε στη ράχη της ή 'Εστία, ή καλή μας ή 'Εστία, ίσως για να πείση τον κ. Μιστριώτη πως δεν είναι όργανο των 'Εκδοιδών, άλλ' όργανο έπιστημότατο των... — Έξω κ' έγω ο φτωχός; προδύστε λόγου σας το επίθετο.

Κρίμα! Για να βουλώση το στόμα ενός γερο-εκουτιάτη, κάποτε κ' έγραψε του κόσμου τις άνοσιες!

Σ' έν' από τα φύλλα της—την περασμένη Παρασκευή το βράδυ, θαρρώ—διάβασα μια χαιδρότατη συζήτηση που άναε ο συντάχτης της, ο διορθωτής της κι ο τυπογράφος της για τη γλώσσα του 'Ερμονα.

— Γλώσσα είν' αυτή; είπε ο τυπογράφος.

— Έγώ δεν την παραδέχομαι για γλώσσα! έπρόσθεσε ο σοφός διορθωτής.

— 'Εχετε δικιο! 'Εσυμπέανε ο συντάχτης.

Κ' έτσι ή σοφή αυτή τριανδρία, έν μιά στιγμή και μόνη, καταδίκασε δε θάνατο τη γλώσσα του 'Ερμονα.

Μπα! Τι παράξενο βλέπετε σ' αυτό; Φυσικώτατα πράματα έδω στο χαριτωμένο τόπο μας και τύπο μας κρίνουν κ' οι τυπογράφοι, κρίνουν κ' οι διορθωτές και καμιά φορά—να το πιστέψετε!— κρίνουν καλύτερα από τους κύριους εντάχτες. Το 'αδελφιστο αυτοί, θέλοντας και μη, διαβάζουν τα χειρόγραφα που στείλει ούνε και διρθώνουν. Ένώ οι κύριοι συντάχτες το βιβλίο που κρίνουν μόνο το κοιτάζουν—έν άποφασίζουν να το κάνουν κι αυτό.

Ελέγαμε λοιπόν... Μή τι να τα λέμε και να χαλνούμε το σκότι μας; Στο ίδιο φίλλο που ή λογία αυτή συμμορία καταδίκασε τον 'Ερμονα, άλλος κύριος—δεν ξέρω άν ο τυπογράφος ή ο διορθωτής—

λογισμένο, σέ μαρμαμένο, του λείει,

— Αί, και τί έπαθε; Ποι έν' το σπολλάτη σου, που σου τα γύρισα και πριν τη διορία μάλιστα;

— Καημενε, ποιός τα συλλογίζεται τα παλιοχρήματα! Κάνει ο Σιφνίδης αναπηδώντας άπ' εκεί που καθόνταν, και κόβοντας γοργή βόλτα μέσα στην κάμαρα.—Νά σου πώ, γυρίζει και του έκαταλεί με τα κεχλιμπάρνια του μάτια βουρλωμένα, με τα φίλα του χειλακια τρεμάμενα. Σου τα χαρίζω, καημένε, όλα. Τύφλες νάχουν όλα!

Έμεινε ο Μαρούσης ξερός.

— Είναι μια βδομάδα τώρα που δε σέ είδα, ξαναλεί παλι ο Σιφνίδης. 'Ισα ίσα από τη βραδιά που πήγαμε μαζί θέατρο. Θυμάσαι; Έμεις κάτου, εκείνη άπάνω. Στο δεύτερο θεωρείο δεξά, μαζί με το γέρο της, τον Τραπεζίτη μου. Έσύ είχες σύρτα φέρτα με τις δυό θεατρίνες που καθόντανε δυό σειρές παρακάτω μου. Γ' άλλιές, βλέπεις, και σέ φούσκωσαν παλε.

— Ακούγω, όμπρός! Κάνει ο Μαρούσης άνυπόμονα.

— Αί, τί νάκούσης!.. Δέ σου τ'ανάφερα τότες, κ' έγώ δεν ξέρω γιατί. Σάν κεραυνός όμως μύπεσε... ή φλογερή εκείνη ματιά.

Και ξανακάθισε ο Σιφνίδης, νάνασάνη, νάναστενάξη, να τυλίξη κ' ένα τσιγάρο, τηρώντας κατά το

τερη τροφή στις κουδέντες, όπου κι άν σταθής, σέ καφεμένο ή σέ σπύτι ή σέ μαγαζί, γιαπωνέζικα θάκούσης: Μικαδός, Γιαλού, Πόρτ Άρθουρ, Βλαδιβοστόκ, Κιντσόου, Κουροπάτην τον έμαθε πια κι ο άπλός λαός τον Κουροπάτην και τον έβάπτισε Κουροπάκη. Κ' οι εικόνες που βλέπεις στους δρόμους, γιαπωνέζικες κι αυτές. Κιτρινολογήσαμε μ' άλλα λόγια, άφου κι ο φόβος μας άκόμη κιτρινίσε και γένηκε κιτρινοφροσία. Κι όλ' αυτά γιατί;

Πώς μοιάζουμε λιγάκι με τους παλιούς Άθηναίους, που πήγαιναν, όπως λέει σ' ένα του μύθα ο Αφρονταίνος, και χαζεύαν στο λιμάνι, για νάκούσουν τίποτα καινούριο, άφιλογιά δεν έχει. Μά δεν πιστεύω να ναι αυτός μονάχα ο λόγος της γιαπωνέζομακίας μας. Το φταίξιμο είναι στις έφημερίδες μας, που διψούν για όλη πενταρολογική και γι' αυτό μας σερβίζουν όλα των Ευρωπαίων τα γιαπωνέζογραφήματα συμπυκνωμένα σάν το γάλα το έλβετικό. που το κατχσιευίζουν, λέει, κ' οι Γιαπωνέζοι. Άντί να γράφουν οι Ευρωπαίοι δέκα κ' έμεις μισό, γράφουν έμεις τα πενταδιπλα εκείνους. Και λέω πως πρέπει δέκα εκείνοι και μισό έμεις, γιατί εκείνοι τόχουνε συγγραμένο το σπύτι του και μπερδύνε νάχουν και ξένες έννοιες έμεις όμως; Εκείνοι ξέρουν καλά την κάθε γωνιά και την κάθε πέτρα του τόπου τους και λοιπόν δεν κάνουν άσχημα να ξεταζουν και τα ξένα. Μά έμεις, που κάναμε πόλεμο και δεν ξέραμε τους δρόμους της Θεσσαλίας, δεν είναι ντροπή να παρακολουθούμε με την κάθε τους λεπτομέρεια τα βήματα των Γιαπωνέζων και των Ρώσων στην Κίνα; Μελετημένη στα γερά την έχουν εκείνοι την ιστορία τους και γι' αυτό μπορεί να τους ενδιαφέρουν και ξένες ιστορίες, όχι όμως κ' έμεις σ' έμεις κ' οι καθ'ηγητάδες δεν ξέρουν όπως πρέπει τη δική μας ιστορία. τί θέμα λοιπόν με τη γιαπωνέζικη; Είναι χορτάτοι εκείνοι με τη δική τους φιλολογία και γι' αυτό τους καλόχουνται και τα γιαπωνέζικα επιδόρπια μ' σ' έμεις πόσοι από κείνους που διαβάζουν γιαπωνέζικα διηγήματα διαβάσαν τα Έλληνικά διηγήματα του Έφταλιώτη, του Καρκαβίτσα, του Παπαδικιάντη; Και δεν έχουν, μη σ'ας μέλη, όλος διόλου ξένες έννοιες οι Ευρωπαίοι έχουν τα συμφέροντά τους ο καθένας, άκόμη και στη Γιαπωνία και με δικιο τους δείχνουν το ενδιαφέρον που δείχνουν. Έμεις όμως τί διαβολό έχουμ' εκεί κάτου για ν' άποτρελλαθούμε με τους Γιαπωνέζους;

Άχ, αυτές οι έφημερίδες μας! Πόσο καλό μπορούν να μας κάνουν και του έναντίου πόσο κακό μας κάνουν! Στόν έκφυλισμό μας οδηγούνε μ' όλα όσα γράφουν, άφου μάλιστα τα γράφουν στη φράγκικη δα-

σκαλοκαθρένουντα. Η καλλιτέρας που τα γράφουν σ' αυτή, γιατί έτσι πια λίγο έκφυλίζονται: Χαλιμάδες, έρωτες της Δράγας, τα σκάνδαλα των αύλων, ο πρίγκιψ Μουρούζης, τα κακουργήματα των Παπών κι ό,τι άλλο θέτε. Και τώρα βάλθηκαν και καλά να μας εξαπανήσουν. Μά δεν νοιώθουν οι άνθρωποι αυτοί το κακό που κάνουν; Δεν έχουν δυό σταλές αίμα Έλληνικό στις φλέβες τους; Και δεν μπορεί να τους βρεθί και δυό δράμια πόνοσ άληθινός για την Έλλάδα και πατριωτισμός λίγο διαφορετικός από τον πατριωτισμό των παχειών λόγων; Άμ' πέες, που να βρεθί τέτοιο πράμα σ' αυτούς, άφου βλέπεις το Νιρβάνα (τόνομά του δείχνει την πολιτική που ακολουθούν όλοι τους) να θαυμάζει με πλαγιαστά γράμματα και με θαυμαστικό, σάν του είπε ο Παλλης πως γράφει στη δημοτική και για λόγους πατριωτικούς— όπως άναφέρουν στο γράμμα τους οι Κουταλιανοί;

Ο Θεός να μας λυπηθί όπως καταντήσαμε. Και δε θα μας λυπηθί ο Θεός, κ' δεν κουνήσουμ' έμεις. Ά δεν ξυπηθήσουμε να δοίμε τί μας γίνεται κι κ' δεν πά-ρουμε καθέννας από μια όποιος λογής μαγκούρα, να σπάσουμε τα κεφάλια των γιαπωνέζων μας πολιτικών και δημοσιογράφων και δασκάλων και παπάδων, θα πέσουμε, με τα μάτια κατ' τη Γιαπωνία, σέ κόνα λάκκο σάν το Θαλά, μά δε θάχουμε κανένα να μας γλυτώσιν όπως είχ' εκείνος. Οι προγόνι μας γλύτωσαν μιά, δυό, πέντε, δέκα ως πότε θα μας γλυτώνουν; Πρέπει να γλυτώσουν πια κ' εκείνοι από μας κ' έμεις από κείνους. Τη δική μας προκοπή να δοίμε, που βέβαια δε θα μας τηνε φέρουν τα γιαπωνέζολογήματά μας.

Ι. Γ. ΣΤΑΜΝΟΠΟΥΛΟΣ

Γραμματικός. Παρακαλώ, θέλω τρείς μέρες άδεια... Είμαι να παντρευτώ.

Άφέντης. Ά, θέλεις τρείς μέρες άδεια πάλι. Τις προάλλες έλειψες τρείς μέρες γιατί είτουν άρρωστος. Γιατί δεν παντρεύτηκες όταν είτουν άρρωστος; Η άν δε γίνεται, γιατί τότες δεν ανάβαλες την άρρώστια σου ως τον κειρόν της παντρίας σου, γιατί; Τότε μια άδεια θάκανε και για τις δυό δουλειές.

Μή χειρότερα! Οι Άμερικανίδες άρχισαν το πάλεμα ως γυμναστική, και πολλές άριστοκράτισσες παλεύουν με όλο το πάθος καινούργιας αγάπης. Μια από τις κυρίες της πρώτης περιώπης έφερε και δασκάλες από τη Γιαπωνία, όπου υπάρχουν εκαυστές παλεύτρες, κι οι δασκάλες, φαίνεται, αυτές βγήκανε γυναίκες μεγάλης όμορφιάς και χάρης. Γιατί λένε, τίποτα δε κάνει τόσο άφράτο και σύμμετρο το κορμι όσο το πάλεμα.

Έγινε από τους «Καλούς», άν όχι και τους πλουσιώτερους, της Όδέσσας ο Άλλος, ο Μαρούσης, είταν ίσως κάτι πιο γερό κεφάλι. Από τη μια όμως θεόμορφος και χαροκόπος (έλεγαν πως κάποια πριγγιπέσσα τρελλάθηκε σ' αλήθεια με τα μαύρα, τα όλοφλογα μάτια του), από την άλλη άπρονόητος κι άνοιχτοχέρης, πάντα στόν πεινρό τα φόρτωνε όλα του και με την ιδέα πως μπορούσε μ' ένα του «κόλπο» να σκαρώση καμιάν ώρα όσα ο Σιφνίδης μαζεύει «φασούλι φασούλι» έξη χρόνους τώρα, τόρριχνε ή σ' όνειριασμα ή στο γλέντι, και μάλιστα τόσο, που τάφερνε και στενά κάποτε. Πήγαινε τότε στο Σιφνίδη και του γύρευε, πότε τη γνώμη του, πότε και δανεικά.

Ο Σιφνίδης τον άγάπαγε το Μαρούση. Τον άγάπαγε δηλαδή, έτσι, κι από άγάπη, κι από άνάγκη. Κάτι σήμαινε για λόγου του νάχη φίλο που κι όμορφος είταν, και ξυπνός. Με τέτοια προσόντα και στόν κόσμο και στό έμπόριο χρήσιμος πάντα μπορούσε να νά του σταθί. Η έφερε και πως ο Μαρούσης είταν άνηθωπος άσάχι στήν τιμιότητα—έτσι τον έλεγε. Τιν εύκόλυνε λοιπόν και στα έμπορικά του και σ' όλα.

Έρχεται μια βραδινή ο Μαρούσης στο φίλου του, του άποθέτει καμιά καποστή ρούμπλια στο τραπέζι, κ' άβει ένα τσιγάρο, καθίζει σ'ά σπύτι του, ύστερα, καλοβλέποντας το Σιφνίδη και βρίσκοντάς του σά συλ-

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑΣ»

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ

I

Ο Σιφνίδης κι ο Μαρούσης είτανε δυό φιλιωμένα παλικάρια στήν Όδησό, καμιά τριανταριά χρόνους και τώρα. Πώς βρέθηκαν εκεί, περιττό και να το ρωτούμε. Το ίδιο σά να ρωτούμε πως βρέθηκε τάφρυγαλα της Ρωμισόνης σκόρπιτο από την χαλλιφορνία ως τη Λόντρα, κι από τη Λόντρα ως της Κίνας τα κατατόπισα. Τύχη γύρευαν, και τύχη έκαμναν. Δηλαδή ο ένας τους, ο Σιφνίδης. Είχε κατιτίς ή μυτερή εκείνη όψη του Σιφνίδη, που τίποτις δε σου χάριζε. Έτσι και τα μάτια του, που γυάλιζαν χρυσά και κιτρινωπά σά κεχλιμπάρια. Και με το να μή χάριζαν τίποτις, μαζεύαν, κι όλο μαζεύαν πλούτη για το νοικοκύρη τους.

κρίνοντας το «Κρασί» του Σταθινόπουλου, το καταδικάζει ως γρημμένο σε γλώσσα μαλαία ρη—οι άνοητοι βλέπετε, βρήκαν μια λέξη άνοητη να την κοπανάνε κάθε ώρα και στιγμή—«ήτις τῷ ἐπεδλίθη Πάλληθε», ἐνῶ δὲ κ. Παλλής ούτε τὸν Σταθινόπουλο γνωρίζει, ούτε τὸ βιβλίο του ἀκόμη διάβασε.

Μὰ ποιά σημασία έχουν τέτοια πράματα; Τὸ γούστο μας νὰ κάνουμε, τὴν ἀνοησία μας νὰ δείξουμε, τὴν κουρελοκερασμένη κακομυρία μας νὰ ξεσκεπάσουμε, κι ὅλα τὰ ἄλλα κατὰ διαόλου νὰ πᾶνε. Ποιὸς τὰ λογαριάζει! Τί μὲ νοιάζει ἐμένα τὸ κάτω κάτω, κύριε, ἂν ὁ Ἑρμῶνας διάλεξε καὶ λέξη του σὺν τίμῳ πετρώδι καὶ μ' εὐλάβεια τὴν τοποθέτησε στὸ βιβλίο του, ἢ ἂν ὁ Σταθινόπουλος γιὰ νὰ γράψῃ τὸ «Κρασί» του, ὅπως τὸ γράφει, ἴδρωσε καὶ ξιδρώσε δουλεύοντας νύχτα μέρα τίμια κ' εὐθυνοῦνται;

Ὁ κ. τυπογράφος ἢ ὁ κ. διορθωτὴς ἔχουν ἀντίθετη γνώμη ἀπὸ μένα καὶ ἡ γνώμη τους δὲν μπορεῖ παρὰ νά ναι κ' ἡ σωστή, ἀφοῦ αὐτοὶ στοὶ χεῖροισ τοῦ νε κ' αὐτοὶ διορθῶν οὐνε τὴν κάθε δημοσιογραφικὴ ἀνοησία καὶ τὸν κάθε ρουτινιέρο φάλαταρισμό.

Ἔτσι εἶναι καὶ δὲν μπορεῖ νά ναι ἀλλοιῶτα. Κι ἂν ζούσε σήμερα ὁ μακαρίτης ὁ φίλος μου, ξέρω τί θὰ μοῦλεγε, νά:

—Αὐτὸς ὁ Ἑρμῶνας φαίνεται νά ναι κακῆς ψυχῆς ἄνθρωπος, ἀφοῦ ἐβγαλε τὸ βιβλίο του ἐπίτιδος γιὰ νὰ πρὶλέψῃ τόσα χρυσὰ παιδιά—γιὰ νὰ μᾶς ἀποδείξῃ ἀκόμη μιὰ φεῖρὰ πόση ἀνοησία δέρνει τὸ Ρωμαϊκό!...

Δ Π. Τ.

ΜΙΣΟΠΕΘΑΜΕΝΟΣ

Ἀπὸ δηγᾶται ἕνας μέσα τὴν ἀρετοδοχεῖα του.

«Θέλω, λέει, κρεβατωμένος καὶ παρῆλτος ὡς μὴ βδομάδα. Μήτε νὰ σαλέψω μερὸς καὶ μήτε νὰ λαλήσω, μὰ εἶχα σωστὰ ὅλα μου τὰ λογικά. Ὁ γιατρὴς μου, ἕνα καλὸ γερωνάκι, ἐρχότανε τακτικὰ διὰ τρεῖς φορές τὴν ἡμέρα νὰ μὲ δει, καὶ πάντα σὰ μὲ μιλῶσα, πολεμοῦσα ν' ἀπαντήσω, μὰ ἄδύνατο ν' ἐκθρῶσω μὴ συλλαβὴ, ἄδύνατο νὰ κουνήσω. Τέλος μὴ νυχτιά, ἀφοῦ μὲ κοίταξε τὸ σφυγμὸ καὶ μὲ ζήτησε κάπως πὺς προσηκνύει, τὸν ἄκουσα πὺς στέναξε καὶ εἶπε: «Ὁ καημένος ὁ Θωμᾶς!»

Ἐπειτα γύρισε στὴν νοικοκυρά μου καὶ τῆς εἶπε: «Πάει, τέλειωσε! Καλύτερα πᾶς τῶρα νὰ τὸνε σθανῶσου». Ἐγὼ τᾶκουσα μὴ σέβηκα τὰ λόγια του, κ' ἔρχισα νὰ στανίζουμι πὺς μ' ἔβλεπαν κίχλας στὴν κάττα μου, κ' εἶπανε νὰ μὲ θάψουνε ζωντανό. Μὰ συνέφερα μιὰ στάλα δταν ἀπάντησε ἡ νοικοκυρά μου ἀποφασιστικά. «Τί τέλειωσες καὶ ξετέλειωσες! Ἔτσι δὲν πεθαίνουνε εἰς ὅς νὰ πού, θὲνα ἔχε γιὰ ὑπερὰ ἀπὸ τόσα χρόνια! Ἐγὼ σοῦ λέω, γιὰ πτρε, πὺς δὲν πέθανε». Ὁ γιατρὴς κούνησε τὸ κεφάλι του καὶ κατέθηκε κάτου στὴ σάλα νὰ δώσει τὴν εἰδηση το θανάτου μου στὸ γραμματικὸ μου. Κι εἰς διὰ τους τότε κίχθησαν κοντὰ στὸ τραπέζι, κ' ἔρχισαν νὰ λέν τὰ προτερήματά μου, ρουφώντας ὅλη τὴν ὥρα τὸ καλὸ μου τὸ κονιάκ—ἔτσι ἀνακαταμένα μὲ ζεστὸ νερὸ καὶ ζάχαρη γιὰ

βάθος τῆς κάμαρης.

—Ποικνῆς; τῆς Παθλῶνας;

—Μὴ μοῦ τὸ λές ἔτσι αὐτὸ τὸνομα! Ἀνακινᾶζεται καὶ ξερονίχει ὁ Σιφνίδης. Εἶναι ὄνομα ἱερὸ... σὺν τῆς μάνας μου τόνωμα!

Ζυγώνει ἔπειτα διὰ βήματα πὺς κοντὰ, καὶ τοῦ λέει.

—Μπρε Μαρούση, τὸ πιστεύεις; Ποτὲς μοῦ δὲν ἀγάπησα ἔτσι. Μὲ μιὰ καὶ μονάχη ματιά. Μὰ τί ματιά! Ὅλα, ὅλα μοῦ τέλειε. Μὰ ρωτῆσε δὲ κίχλας, μπρε ἄνθρωπε! Ποιὰ ἄλλη σ' αὐτὸν τὸν κόσμο μὲρ-ρῆς τί τοῖς ματιά! Τέτοις γλῶσσα τούρκου καὶ τί τοῖς ρῆς!—Καμὰ, καμὰ, ὡς μήτε ἡ μάνα μου, σὰ μὲ βόζανε στὴν ἀγκαλιά της, ἄθωο παιδί! Ἐκκαθάρισε κ' εἶπε.

Μαίνανε σιωπηλοὶ κ' οἱ δύο τους μερικὲς στιγμῆς.

—Καὶ τί λές νὰ κάμουμε; ρωτᾷ ὁ Μαρούσης, ἀφοῦ καλοχώνεψε τὴ δουλιχ, κ' εἶδε πὺς ὁ φίλος του ὁ Σιφνίδης τοῦ παρουσιάζεται ἄλλος ἄνθρωπος τῶρα. Ἀνθρωπο; πού, ἡ ἀγάπησε, ἡ φαντάστηκε πὺς ἀγάπησε, ἡ μονάχα λιμπίστηκε νάγαπήσῃ. Ἡ τρελλα ἡ ἴδια πάντα, μουρμουρίζε ὁ νοῦς του μὲ κάποιον κυνισμό, πὺς δὲν εἶταν καὶ φυσικὸς του.

—Μὴ βλέπεις; πὺς σοῦ μιλῶσα μὲ τόσο τάραχο, τοῦ λέει ὁ Σιφνίδης γυρίζοντας τὴν καρέγλα του κατὰ

τὴν καρέγλα του. Μὰ δὲν εἶταν οἱ μόνοι πὺς πίστευαν στὰ μαγικά οὐσιὰ τοῦ καλοῦ μου κονιάκ. Εἶχε τὴν ἴδια πίστη κ' ἡ νοικοκυρά μου πὺς ἀπάνου ἄρχισε νὰ μὲ ποτίζει ἰσωτερικά μὲ τὸ ἴδιο κονιάκ, σὲ δόσεις ὄχι καὶ τόσο ὁμοιοπαθητικές, καὶ νὰ μοῦ τρέβει ἑσωτερικά ὅλο μου τὸ κορμί. Τόσο πὺς τέλος ἀνατηώθηκα, καὶ πηδώντας ἀπὸ τὸ κρεβᾶτι φώναζε: «Ποῦ εἶσαι ἐκεῖνος ὁ σκυλογιατρός; ἘΚάτου στὴ σάλα» τρέβλιζε ἡ γερντίσσα σαπισμένη. «Τώρα σοῦ τὸν κᾶνω ἐγὼ γιατρὸ καὶ ντοτόρο!» Εἶπα, κ' ἀρπώντας ἕνα σεντόνι διπλώθηκα μέσα καὶ τρεμοκατέβηκα βῆς βῆς τὴ σάλα. Σὰν ἀνοῖξα τὴν πόρτα καὶ παρουσιάστηκα σαβανωμένος, ἔπρεπε νὰ δεις καὶ γιατρὸ καὶ γραμματικὸ τί φωνᾶς πὺς τῖναζαν, τί τρώ-μος πὺς τοὺς ἔπιασε, καὶ πὺς ἀναποδογύρισαν ἀπὸ τὸν τρώμο τους τὰ ποτήρια τους μὲ τὸ κονιάκ μέσα. Μοναχὰ δταν ἄρχισα νὰ τοὺς βλαστημῶ πὺς μεῦ σπαταλοῦσαν τὸ καλὸτερό μου κονιάκ, καὶ κίχθησαν νὰ τραβήξω ἄλλη μιά, μοναχὰ τότες ξαναθάρρεψαν καὶ καταλάβαν πὺς δὲν εἶ-μουνα φάντασμα, παρὰ ἐγὼ ὁ ἴδιος μὲ τὴν ἀληθινὴ μου σάρκα.

Τανκρέδος ὁ Σικελικός.

Ο ΓΥΝΑΙΚΟΚΟΣΜΟΣ

ΚΥΡΙΑΙ ΠΟΥ ΔΟΥΛΕΥΟΥΝ

Ἐγνώρισα τὴν κ. Ζλατάνου μιὰ ἀπ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας κι ἀπὸ τὸ στόμα τῆς ἔκουσα μεταξένια λόγια γιὰ τὸ μετᾶξι, πὺς ἀνέρωσε τὰς ὥρας τῆς σχολῆς τῆς εἰς αὐτὸ, πὺς μετεδλήθη πρὸς χάριν του εἰς ἕνα εἶδος ἱεροποδοῦλου, περιεχόμενι ἀκούραστα τὴ χωρὶ καὶ διδάσκουσα εἰς τοὺς χωρικούς πὺς ἀπὸ τὸν ὅσον ἀνέπτυχθη εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ μετᾶξοκόλλους.

Ἡ εἰργνηνὴ κυρία μὲ τὸσον ἐνθουσιασμόν μου ὠμιλοῦσε, μὲ τὸσον ἀγάπῃ γιὰ τὴν ὡραίαν ἀποστολὴν τῆς, ὥστε ἂν δὲν μ' ἔκαμε ὁπαδὸν τῆς, μ' ἔπει-σεν ὅμως, ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄ τῶνδε—νὰ μὲ συγχωρεῖτε διότι δὲν ἐχειραφετήθηκα τόσον ἀπὸ τὰ μαθήματα τὸν σοφὸν διδασκάλου μου ὥστε νὰ γράω: «Ἄθηναι ὡς τῶνδε—πὺς δὲν ἀναρροῦν μόνο γιὰ μὸδα καὶ γιάτῃν Κυφισιά, ἀλλὰ κουράζον τὸ μυαλό τους καὶ τὴ γλῶσσάν τους καὶ γιὰ σοβαρώτερα πράγματα.

Κυριαὶ πὺς δουλεύουν!... Τόσο παράξενος μοῦ φαίνεται αὐτὸς ὁ τίτλος, ὥστε τὸν ξαναγράφω. Κυριαὶ πὺς δ. υλεύουν καὶ ὄχι κυριαὶ πὺς φλυαροῦν, ὅπως κ' ἐγὼ δὲ αὐτὴν τὴν στιγμήν, εἶναι καὶ ἀνάποδον καθὼς καὶ ἄνδρες πὺς νὰ φλυαροῦν εἰτε εἰς τὴν Β. ὑλὴν, εἰτε εἰς τὰ συλλαλητήρια, εἰτε εἰς τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων, καὶ νὰ μὴ δουλεύουν.

Ῥυτυχῶς ἡ κ. Ζλατάνου δὲν εἶναι ἡ μόνη κυρία

μας πὺς δουλεύει γιὰ κατὶ ὀλιγώτερον γυναικῆσιο καὶ περισσώτερον ἐθνικόν—ἂν δὲν ὄδες τρομάξῃ τὸ βαρὺ αὐτὸ ἐπίθετον. Εἶναι κ' ἄλλαι κυριαὶ μας πὺς δουλεύουν. Ἡ «Ἐνωσις τῶν Ἑλληνίδων», τὰ διὰ-φορα φιλανθρωπικὰ καταστήματα, καὶ τὸ Οἰκονομικὸ σύστημα εἶναι τόσα στόματα πὺς ἐξυμνοῦν τὴν ἐργασίαν τῶν κυριῶν.

Μὰ ὑπάρχει κ' εἰς αὐτὴν τὴν λευκὴν ἐργασίαν ἕνα μαῦρο στίγμα: Αἱ κυριαὶ πὺς ἐργάζονται, ὄχι γιὰ νὰ ζήσουν, ἀλλ' ἐρασιτεχνικῶς, χωρὶς συμφέρον, ἐξευγενίζουσαι τὴν ἐργασίαν, εἶναι δέκα, εἰκοσι, ποτὲ περισσώτεροι, ἀφοῦ τόσα μόνον ὀνόματα βλέπω νὰ παρελαύνουν κάθε τόσο ἀπὸ τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων.

Ποῦ εἶναι αἱ ἄλλαι πὺς ἔπρεπε νὰ μνησθῶν τὸ παράδειγμα τῶν καὶ νὰ τὰς ἀκολουθήσουν; Ποῦ εἶναι αἱ χιλιάδες τῶν Ἑλληνίδων, αἱ ὁποῖαι ἀποτελέσουν τὴν λεγεῶνα τῶν ἀμαζόνων τῆς ἐργασίας καὶ θὰ δώσουν ἄλλην ὄψιν, ἀνθρωπινωτέραν καὶ εὐ-λικρινεστέραν, εἰς τὴν ἀνδρόστατα πιθηκίζουσαν κοι-νωνίαν μας;

Θὰ χορευθῇ ἀκόμη κ' ἕνας ἄλλος χορὸς τοῦ Ζα-λόγγου. Ὁ χορὸς ὅμως αὐτὸς δὲν εἶναι καμμιὰ ἀνάγκη, γιὰ νὰ εἶναι ἐθνικός, νὰ χορευθῇ εἰς τοὺς ἀποτόμους βράχους τοῦ ἡρωικοῦ χωριοῦ τῆς Ἡ-πειροῦ. Ἀς χορευθῇ τριγύρω εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐργασίας καὶ τὸ ἀπ. τέλειμά του θὰ εἶναι ἐπίσης με-γάλο καὶ ἐθνικόν, ὅπως ἦταν καὶ τοῦ ἄλλου χοροῦ τ' ἀποτελέσματα.

Ἡ ΑΡΟΔΑΦΝΟΥΣΑ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ἡ ἀπορία πὺς ἡ ὁμορφιὰ στὸ κόσμῳ ὑπάρχει γιὰ νὰ καλοκαρδεύῃ τὸν ἄνθρωπον, ἀποδείχτηκε στραβή. Γιατὶ ὁ καθηγητὴς Λάγγης τῆς Ζυρίχης, ἔεταξε τὰ ζῶα πὺς βρῆσκονται κάτω στὸ πᾶτο τοῦ ὠκεανοῦ καὶ βόηκε πὺς τίποτε τότε ὁμορφὸ δὲ βλέπει τὸ μᾶτι τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ χρωματισμὸς μάλιστα τῶν θαλασσινῶν αὐτῶν πλακταίων, φαίνεται, εἶναι φανταστικοῦ κάλλους.

—Αἰ, Γέννη, τί λύνεις τὸ ζυλένιο σου ποδᾶρι; ἔλεγε ἕνας ζητιάνος εἰς ἄλλου στὸ δρόμῳ τῆς Κηφισιάς. Τί, σκέλεσες ἀπὸ τῶρα; Ἀκόμα ἡ ὥρα εἶναι τρεῖς.

—Ὁ, μὲ Κώστα, τόσο γλήγορα δὲ σκολνῶω γώ. Μὰ μοῦ κουράστηκε ἐτοῦτο τὸ γόνατο. Τώρα θὰν τὸ δέσω αὐτὸ τὸ παλιοκούτσουρο στὸ ζερβό μου τὸ γόνατο... Ἐλέησέ με τὸ σκατὴ, ἀφεντικό...

Παιδί. Πατέρα, δώστ' μου μιὰ πεντάρα.

Πατέρας Κώστα, τώρα μεγάλωσες καὶ δὲν πρέπει νὰ ζητᾷς πεντάρας.

Παιδί. Ἀς εἶναι, πατέρα, καὶ μιὰ δραχμὴ λοιπόν.

Τὰ δύο λογία! Σηκώθηκε παλὲ καὶ φώναξε ὁ Σιφνίδης. Ἐσοῦ θὰ πᾶς νὰ τῆς τὰ πάρης τὰ δύο αὐτὰ λογία. Τοὺς γνωρίζεις ἐσοῦ Ἀγκαλιὰ καὶ ποιούς ἐσοῦ δὲ γνωρίζεις! Ὅθ πας λοιπὸν αὐριο, καὶ θὰ τῆ... θὰ τῆ φαρῆς. Δηλαδή γιὰ τὴ σπουδαία τὴ δουλειά... Ζωὴ ἡ θανάτος. Ἐγὼ ἀπὸ φιλτία καὶ τέτοια δὲν πορῶ. Στὴν Ἀγγλία δὲν εἶμαστέ τῶρα. Εἶμαστέ στὴ Ρουσία. Ὁ, μὴτε στὴ Ρουσία! Στὴ Ρωμοσύνη μὲσα εἶμαστέ τῶρα, κι ὁ Ρωμῆς σὺν ἀποφασίῃ νὰ δώσῃ τὸ εἶναι του γιὰ μιὰ ξένη, θὰ πῇ πὺς εἶναι ὄχι ἀγάπη, παρὰ ὁ ἀφρὸς τῆς ἀγάπης!

Ὁ Μαρούσης, σὰ νὰ τοῦ πέρασε ὑπόψια πὺς τὸ φίλο του, πὺς σπάνια τὸν γλυκὶβλεπε γυναῖκα ἐξὸν ἂν πρόσμενε μερικὰ ψίχουλα ἀπὸ τὸ βίος του—μήτε κᾶν τόνειρεύτηκε νὰ τὸν καλοματιάσῃ ἡ πεντάμορφη ἡ Παθλῶνα, τῆς Ὀδησσὸς τὸ καμάρι. Δὲν τοῦ εἶπε τίποτος ὅμως.

—Ἐνα πρᾶμα μονάχα, τοῦ παρατήρησε ὕστερ ἀπὸ μερικὴ συλλογὴ. Τὸ μολόγγες κ' ἐσοῦ πὺς ἡ νία εἶναι ἀγγλομαθὴμένη. Κι ὅμως γυρεύεις νὰ τὴν πάρης μὲ προξενιά! Αὐτοῦ καταντᾷ ἀσυνέβαστα πράματα. Ὁ ἴδιος σοῦ πρέπει νὰ πᾶς καὶ νὰ τῆς τὸ πῆς σὺν ἄντρας.

—Ἀδύνατο, Μαρούση, ἀδύνατο. Δὲν ἔχω μήτε τὸ θάρρος, μήτε τὸ λόγο. Ἀνοῖξέ μου ἐσοῦ τὸ δρόμο κα-

τὸ Μαρούση, καὶ βλέποντας τὸν κατὰματα μὲ τρόπο πὺς ἔσυχο καὶ πὺς σιδάρει. Ἐξὴ νύχτες τῶρα, ἐγὼ τὸ ξέρω πὺς πέρασα. Τὰ φαντάστηκα ὅλα, τὰ ὀνειρεύτηκα ὅλα... μὰ καὶ τὰ λογάριασα ὅλα. Ἐγὼ τὸ ἔχει μου τῶκαμα. Πόσο εἶναι καὶ πόσο δὲν εἶναι, πρῶτος ὁ πατέρας τῆς τὸ γνωρίζει. Ψυχικὸ δὲ θὰ τοῦ γυρέψω, γυρεύοντάς του τὴν κόρη του. Καὶ μήτε δίκιο εἶναι, ἀφοῦ ἡ ἴδια ἡ κόρη... πὺς πὺς μὲ γύρεψε κίχλας μὲ τὸ μᾶτις τῆς!

—Μὰ ἐσοῦ ἔλεγες τίς προάλλες, νὰ γυρίσης πιά στὴν πατρίδα, νὰ κάμης, νὰ δείξης...

—Ναί, τέλεγα. Τέλεγα πρὶν τὴ ματιά ἐκείνη. Ἐπειτα... γιατί τάχα νὰ μὴ γυρίσουμε καὶ στὴν πατρίδα μιὰ μέρα...

Χαμογέλασε ὁ Μαρούσης ἄθωλα, σὰ νὰ συλλογιόταν πὺς κι ἄλλοι τὰ εἶπαν αὐτά.

—Τί νὰ κάμουμε, μὲ ρωτοῦσες, ζανάειπε ὁ Σιφνίδης συλλογισμένα. Νὰ σοῦ πῶ τί νὰ κάμουμε. Ἐπρεπε τὴν αἰρὴν κίχλας νὰ πᾶω νὰ τῆν δώ. Τί τὰ θές, μὲ τὸ σήμερα μὲ τὸ αὐριο, δὲν τάποκότησα. Ἴσως ὅμως καὶ γιὰ καλὸ. Σὰ σπουδαῖο τὸ πρᾶμα, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ σκαλωσῇ μὲ τὴν πρῶτη βίζιτα. Ὑστερα ἔλεγα παλὲ πὺς ἴσως καλλίτερα ἴσα στὴν πατέρα. Μὰ ἀγγλομα-θὴμένο κορίτσι βλέπεις, ξαναστοχάστηκα πὺς καλλίω πρῶτα διὰ λόγια ἀπ' ἐκείνηνα.—Τὰ δύο λογία τώρα!